

1 כר בא, ולא יאות הוא מקשה – וכי לא יפה הקשה רבי בא בר ממל.
 2 מתרצת הגמרא: אהא – בא רבי יעקב בר אהא ואמר בשם רבי
 3 אהו שאמר בשם רבי יוחנן לתרין, ששתי תקנות היו, אכן מעיקר
 4 הדין דבר תורה הוא שתהא המנחה בא מן הצבור כפי שלמדנו
 5 מהנאמר 'חזק עולם', כיון דהו דקא מידחקא לשפה – שהיו פוחתים
 6 השקלים שבלשכה, לפי שבכל שנה הוצרכו לכך כדאיתא (יומא ט.)
 7 שבבית שני עמדו יותר משלוש מאות כהנים שכל אחד מהם לא
 8 הוציא שנתו והיו לוקחים את המנחה כשמתו הכהנים משל ציבור,
 9 הייתי אומר – התקינו בית דין שגבבו לה מן הירושין. כיון דהו
 10 דפשיע בה – כשראו בית דין שהירושים מתעצלים ואינם מביאים
 11 את המנחה, התקינו להחזירה על דין תורה שתהא באה מתרומת
 12 הלשפה, ולכן אמר רבי שמעון לשון של 'התקינו' על דין מהתורה.
 13 שנינו במשנה, 'ושלימה היתה קריבה'. הגמרא דנה בדין זה: רבי
 14 יוסה אומר שרבי יוחנן בעי – הסתפק מהו כוונת המשנה בזה, האם
 15 נאמר שבשם שהכחן גדול הקריב בבוקר ובערב, כך גם כשהכחן
 16 גדול מת מקריבים בבוקר ובערב, ומכיון שאם מת אין מחלקים את
 17 העשרון לשנים, נמצא שצריך עשירית האיפה שלמה בפשחית
 18 ושלמה בין הערבים, או שמא כיון שהכחן גדול הקריב רק עשרון
 19 אחד, כך גם כשמת מקריבים עשרון אחד, ומכיון ששלימה היתה
 20 קרבה, הרי שמקריבים עשירית האיפה שלמה בפשחית, ובמילה
 21 בין הערבים – ובערב אין מביאים כלום. פושטת הגמרא: כד תהא
 22 פשיטא ליה – ניתן לפשוט את הספק ממה דפתיב (ויקרא ו יג) מנחה
 23 תמיד מחציתה בפקר ומחציתה בקרב. והיינו, שמנחה זו הרי היא
 24 כתמיד, מה תמיד אינו בטל בבוקר ובערב אף מנחה אינה בטלה
 25 בבוקר ובערב, ומביאים שלימה בבוקר ושלימה בערב.
 26 הכהן גדול מביא למנחת חביתין שלשה לוגים שמן עם עשירית
 27 האיפה סולת ומקריב חצי עשרון סולת עם לוג וחצי שמן בבוקר
 28 וחצי עשרון סולת עם לוג וחצי שמן בערב.
 29 רבי יוחנן מסתפק עוד בכמות הלוגין שצריך להביא במנחת חביתין
 30 הבאה כשארין כהן גדול. מסתפק רבי יוחנן: באופן שמת הכהן גדול
 31 שמקריבים שלימה בבוקר ושלימה בערב, יש לדון שלשת לוגין מה
 32 הן, האם כמו שהוכפלה כמות הסולת, כך גם צריך להכפיל את
 33 כמות השמן ויביאו שלשת לוגין שחירית ושלשת לוגין בין הערבים,
 34 או שמא השמן נשאר כפי שהביא הכהן גדול בחייו, ויביאו לוג
 35 ומחצה שחירית ולוג ומחצה בין הערבים, ושאלה זו לא נפשטה.
 36 עם כל מנחה היו מביאים קומץ של לבונה. לגבי מנחת חביתין
 37 נחלקו אבא יוסי בן דוסתאי ורבנן במסכת מנחות (נב). לאבא יוסי
 38 בן דוסתאי מביא שני קומצין, קומץ בבוקר וקומץ בערב. ולרבנן
 39 מביא קומץ אחד, חצי בבוקר וחצי בערב. רבי יוחנן אמר (שס)
 40 שהלכה כאבא יוסי בן דוסתאי.
 41 הגמרא מסתפקת בכמות הקומצין שצריך להביא במנחת חביתין
 42 הבאה כשארין כהן גדול: אומר רבי יוחנן, אף הדין צריכה ליה –
 43 גם זאת יש עלינו להסתפק, שני קומצין – לפי שיטתו של אבא יוסי
 44 בן דוסתאי הסובר במסכת מנחות (נב) שהכהן גדול היה מפרש
 45 בכל יום שני קומצי לבונה ומקריבו קומץ שחירית וקומץ בין
 46 הערבים, מה הן – מה יהיה אם כן הדין כשמת הכהן גדול, האם
 47 כפי שהוכפלה הסולת כך גם הוכפלה הלבונה ומביאים שני קומצין
 48 בפשחית ושני קומצין בין הערבים, או שמא הלבונה נשארת כפי
 49 שהביא הכהן גדול בחייו ומביאים קומץ אחת בפשחית וקומץ אחת
 50 בין הערבים.
 51 הגמרא מנסה לפשוט את הספק: אומר רבי יוסה לפשוט את דין
 52 קומצי הלבונה, כלום למדו לקומץ לא ממנחת חוטא – לעיל (ד)
 53 נתבאר ששיעור הלבונה בקומץ נלמד ממנחת חוטא שנאמר (ו)
 54 (ויקרא ה יב) 'וקמץ הכהן ממנה מלוא קמצו את אוקרתה', ואם כן,
 55 מה להלן – במנחת חוטא אם הביא שני קומצין, הרי זה כמו שהביא
 56 קומץ חסר, שהרי לא מצאנו שיביאו שני קומצין בהקטרה אחת,
 57 אף כן אם יביא שני קומצין, הרי זה כמו שיביא קומץ חסר, ולכן
 58 לא צריכים שני קומצין בכל הקרבה, אלא מביאים שני קומצין,
 59 ומחלקים לקומץ אחד בבוקר וקומץ אחד בערב.

60 הגמרא דוחה את הראיה: אומר רבי יוחנן לדחות את מה שפשוט
 61 רבי יוסה, כלום למדו שלשת לוגין לא מתמיד של בין הערבים –
 62 הרי דין שלוש הלוגין שמביא הכהן גדול במנחת חביתין נלמד
 63 מתמיד של בין הערבים דדרשין 'מנחה תמיד' שמנחה זו הרי היא
 64 כתמיד, ואנו אומרים מה להלן – בתמיד, מביא עמו שלשת לוגין,
 65 כמו שנאמר (במדבר כח ה) 'ועשירית האיפה סלת למנחה בלולה
 66 בשמן כתית רביעת ההין', ומידת 'הין' היא שנים עשר לוג ורביעית
 67 ההין היא שלשה לוגין, אף כן – במנחת חביתין מביאים שלשת
 68 לוגין, ולפי סברתו של רבי יוסה היה ראוי לומר את הכלל הקובע
 69 ש'דיו לבא מן הנידון להיות בנידון' ולא יהיה מקום לדון האם יש
 70 להכפיל את כמות השמן, אבל זה אינו שהרי רבי יוחנן כן הסתפק
 71 בזה, ואם כן מה תמן – לענין לוגי השמן, צריכה ליה – עדיין יש
 72 מקום להסתפק ולומר שיביאו שלושה לוגין בבוקר ושלושה לוגין
 73 בערב, אף כן – בלבונה, צריכה ליה – יש מקום להסתפק ולומר
 74 שיביאו שני קומצין בבוקר ושני קומצין בערב, ולא נפשטה איפוא
 75 שאלה זו.
 76 שנינו במשנה: 'ועל הפרה שלא יהיה בו' מועלין באפרה. הגמרא
 77 מבררת תקנה זו: רבי שמואל בר נחמן אמר בשם רבי יוחנן, דין
 78 היה שיעלו בה – באפר הפרה כיון שהתורה קראה לפרה
 79 האדומה 'חטאת' והרי בחטאת מועלים, והן – רבנן גזרו שלא
 80 יעלו בה.
 81 שואלת הגמרא: כיצד אנו אומרים שרבנן הם שתיקנו שאין
 82 מועלים באפר, והא תני – והרי שנינו בברייתא, נאמר בפרה
 83 אדומה (במדבר יט ט) 'חטאת הוא', דורשים, 'החטאת' מלמד שמועלין
 84 בה כשם שמועלים בשאר חטאות. 'הוא', בא למעט וללמד שבה
 85 מועלין ואין מועלין באפרה, מוכח מהברייתא שמן התורה אין
 86 מועלים באפרה.
 87 מתרצת הגמרא: אומר רבי אבהו, שתי תקנות היו, בראשונה היו
 88 משתקשקין בה – מזולזלים באפר הפרה ונותנין אותה על גבי
 89 מכותיתין שכן אפר מרפא את המכה, והעושים כן סמכו על כך
 90 שאין מועלים באפר הפרה, וכדי למנוע זאת גזרו רבנן שיעלו בה
 91 מעילה מדרבנן. כיון שגזרו – שנזחרו מאוד מזולזל באפר,
 92 ואדרבה זהירות זו גרמה לתקלה שאדם שנטמא בספק מיאן לקבל
 93 הזאה מחשש מעילה, החזירוהו רבנן לדין התורה וגזרו שלא יעלו
 94 בה, ומתורץ שאף שהוא דין מהתורה עדיין היו צריכים בו לתקנת
 95 חכמים.
 96 שנינו במשנה: 'ועל הקנין בו' הפסולות שיהו באין משל ציבור.
 97 רבי יוסי אומר המספק את הקנין הוא מספק את הפסולות.
 98 הגמרא מביאה מימרא שהובאה לעיל (ט), המבארת מקרה נוסף
 99 שהמספק את הקנין צריך לספק. אומרת הגמרא: שנינו במשנה
 100 בתחילת הפרק (ט), 'מעונו שנמצאו וכו' בין קנין לגזיל עולה וכו'
 101 מחצה למחצה יפלו לגזיל עולה, והקשו בגמרא (שס) שאם יש צד
 102 של מחצה על מחצה לומר שהמעונו הללו משופר של קנין הם,
 103 והם ניתנו על ידי אשה שחפצה להחכפר בחטאת ובעולה, עכשיו
 104 שיפלו לגזיל עולות ואינם קרבים חטאת, האשה הזאת כמה היא
 105 מתפסקת וכיצד היא יכולה לאכול בקדשים, ועל זה אומר רבי
 106 יצחק לתרין, תנאי בית דין הוא שהאדם המספק את הקנין הוא
 107 מספק את הפסולות וגם את האכזריות.

הדרן עלך פרק מעות שנמצאו

פרק שמיני - כל הרוקין

הלכה א - משנה

108 אגב ששנינו בפרק שביעי על מעות ובהמה שנמצאו במקדש
 109 ובירושלים וספק מהיכן הם, דנה משנתנו בדברים נוספים
 110 שנמצאו בירושלים וספק אם הם טהורים או טמאים מה דינם.
 111 רוק חזב וחזבה אב הטמאה הוא ומטמא אדם וכלים, וכמו
 112 שנאמר (ויקרא טו ח) 'וכי ירק הרוק בטהור ויכבס בגדיו ורחץ במים'

39 **שְׁלֹא בִירְדָּתָן עֲלֵיתָן** – שאין דרך ירידתם אותה דרך של עלייתם
 40 אלא שתי דרכים הן, ובעלייתם מהמקוה הם כבר טהורים. ואילו
 41 כלים שנמצאו בשאר העיר ירושלים הרי הם טהורים, דְּבָרֵי רַבִּי
 42 מֵאִיר.
 43 רבי יוסי חולק: רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, בּוֹלֵן מְהוֹרֵן, משום שלא גזרו על
 44 ספק כלים בירושלים, חוץ מן הפל והמַנְרִיפָה שמשתמשים בהם
 45 לגרצים עפר ועצמות הקברים, והמַנְרִיפָה – כלי שמשברים
 46 ורוצצים עמו את עצמות המת כשרוצים להוילכס ממקום למקום,
 47 כיון שכל כלים אלו תְּמִיזִינָם לְצוֹרֵךְ קְדָרוֹת הרי הם בחזקת
 48 טומאה.
 49 הסבנים מחמירים בהם לשחיתת קדשים יותר משאר כלים מפני
 50 חומרת הקדשים, וכל שנמצא בשאר ימות השנה אפילו דרך
 51 עלייה צריך להטביל. המשנה מבארת מקרים שאין בהם חומרא
 52 זו. אומרת המשנה: חומרא זו של הסבנים מאמרה רק בשאר ימות
 53 השנה, אבל סְפִין שְׁנִמְצָאוּ בְּאֶרְצָהּ עֶשֶׂר בְּנִינִס, שוֹחֵט בָּהֶּ – יכול
 54 המוצא לשחוט בסכין זה את פסחו מִיָּד, ואינו צריך להטבילה
 55 קודם לכן, לפי שאם היתה טמאה בודאי כבר הטבילה בעליה
 56 ביום שלשה עשר בניסן, כדי שיעבור עליה הערב שמש באור ליום
 57 ארבעה עשר ותהיה טהורה ביום ארבעה עשר. ואם נמצאת
 58 הסכין בַּשְּׁלֶשֶׁה עֶשֶׂר בְּנִינִס, אף על פי שיתכן שהבעלים כבר
 59 הטבילה, מכל מקום המוצא שוֹחֵט – חוזר וּמְטַבֵּיל את הסכין, כיון
 60 שיש שהות ביום להטבילה ולהעריב שמשה ויתכן שהבעלים
 61 עדיין לא הטבילוה.
 62 קוֹפִיץ – סכין גדול הוא, ורובם אינם מיועדים לשחיטה אלא
 63 לחיתוך בשר ושבירת עצמות, בָּהּ וּבָהּ – בין אם נמצא הקופיץ
 64 ביום שלשה עשר ובין אם נמצא ביום ארבעה עשר, המוצא שוֹחֵט
 65 וּמְטַבֵּיל, לפי שאין הבעלים צריכים את הקופיץ לצורך הפסח כיון
 66 שאסור לשבור את העצם בקרבן פסח כמו שנאמר (שמות יב מו)
 67 'עֲצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ בו' ונמצא שאין הבעלים צריכים את הקופיץ
 68 עד יום חמשה עשר ויתכן שעדיין לא הטבילוה, לפי שעדיין יש
 69 שהות ביום להטבילו בבין השמשות לצורך מחר.
 70 אם חָל יום אֶרְבָּעָה עֶשֶׂר בְּנִינִס לְהִיּוֹת בַּשְּׁבִית והקופיץ ראוי וכשר
 71 לשחיטה, המוצא שוֹחֵט בָּהּ מִיָּד את פסחו ואינו צריך להטבילו
 72 קודם לכן, שלמרות שיתכן שהבעלים היה להם סכין כדי לשחוט
 73 ולא היה הקופיץ מיועד כי אם לשבור בה עצמות והיום אין בו
 74 שבירת עצם בשבת, מכל מקום היות והבעלים צריכים את
 75 הקופיץ ביום חמשה עשר שאחר השבת, בודאי כבר הטבילו את
 76 הקופיץ בערב שבת, שהרי בשבת אין מטבילים את הכלים.

1 וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב. חכמים הוסיפו וגזרו על הנכרים שיהיו כזבים
 2 ואף הם רוקם טמא.
 3 רוק שנמצא מחוץ לירושלים ואין ידוע משל מי הוא, ונגע בו אדם,
 4 הרי הנוגע טמא. משנתנו דנה ברוק שנמצא בעיר ירושלים האם
 5 יש לחשוש בו שהוא רוק טמא. אומרת המשנה: כָּל הָרוֹקֵן
 6 הַנִּמְצָא בִּירוּשָׁלַם ואין ידוע משל מי הם, מְהוֹרֵן לפי שאין נכרים
 7 מצויים בירושלים, ואין לחשוש שמת הרוק הוא משל ישראלים
 8 זבים, כיון שירושלים מקום אכילת קדשים הוא והזבים פורשים
 9 משם. חוץ מהרוקין שֶׁל שׁוֹק הַעֲלִיּוֹן בירושלים, שבו הרוק טמא לפי
 10 ששם היו מצויים נכרים וכמו שיבואר בגמרא, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
 11 רבי יוסי חולק: רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אף בירושלים יש לחשוש
 12 לישראלים זבים, ולכן בַּשָּׂאֵר כָּל יְמֵי הַשָּׁנָה שאין בירושלים אלא
 13 תושבי העיר ומהם טמאים ומהם טהורים, רוקין שְׁנִמְצָאוּ בְּאֶרְצָהּ
 14 הדרך הרי הם טָמֵא, והרוקין שְׁנִמְצָאוּ בְּצִדֵּי הָדָר
 15 מְהוֹרֵן, לפי שדרך הטהורים שהם המועטים לילך בצדי הדרכים
 16 במקום שאין דריסת הרגל מצויה ומוזהרים את הטמאים שהולכים
 17 באמצע הדרך שלא ינגעו בהם ויטמאום.
 18 וּבַשְּׁעֵת הָרִגֵּל שכל ישראל מתקבצים לירושלים, ורובם טהורים
 19 לפי שהטמאים אינם עולים לרגל, והטהורים הם אלה שהולכים
 20 באמצע הדרך והטמאים היושבים בירושלים הם המיעוט
 21 המסתלק לצדי הדרך, לכן רוקין שְׁנִמְצָאוּ הדרך מְהוֹרֵן, ואילו
 22 רוקין שְׁנִמְצָאוּ בְּאֶרְצָהּ מְהוֹרֵן שְׁתַּעֲמוּטִין מִסְמִלְקִין לְצִדֵּי שכן דרך
 23 המיעוט לחלף בצדי דרכים וכמו שיבואר בגמרא.
 24 מנהג המקוואות באותם הימים היה ששתי דרכים היו להם, באחת
 25 היו יורדים הטמאים להטהר ובאחרת היו עולים כשהם טהורים,
 26 ועשר כן כדי שלא יטמאו הטהורים העולים מהטבילה ממגע
 27 הטמאים היוצאים לטבילה.
 28 כל הכלים המקבלים טומאה שנמצאו מחוץ לירושלים הרי הם
 29 בחזקת טומאה שאנו חוששים שגם נטמאו באב הטומאה.
 30 משנתנו דנה בכלים הנמצאים בירושלים וקובעת את דינם לפי
 31 המקום שבו הם נמצאו וכדלהלן: כָּל הַכֵּלִים הַנִּמְצָאוּ בִּירוּשָׁלַם
 32 בדרך המקוואות, אם נמצאו בְּרֶדֶךְ יְיָהּ לְבֵית הַמִּטְבִּילָה, טָמֵא,
 33 משום שאנו תולים שלקחו את הכלים להטבילם ונפלו בדרך,
 34 ומכיון שעדיין לא נטבלו הרי הם טמאים, והוא הדין אם הם נמצאו
 35 במבואות הקטנים הסמוכים למקוה, משום שפעמים שהיו יורדים
 36 באותם מבואות ופעמים שהיו עולים, ומכיון שהיו טמאים ואין אנו
 37 יודעים אם נפלו בדרך עליה או ירדה, מספק אין מוציאים אותם
 38 מידי טומאה. וְאִם נמצאו בְּרֶדֶךְ אֲרֵץ מִמְּקוֹה הרי הם מְהוֹרֵן, לפי

שקלים דף כא עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שישי) קמה

יודע אם יהיה לו מעות אף בשנה הבאה. והמשך הפסוק וְפָחַדְתָּ לִלְלָה וְיוֹמָם, זה שהוא לזקן – קונה את לחמו לשבוע שלם מן תְּסַקֵּן – האופה, ואינו יודע אם יהיה לו לקנות גם בשבוע הבא. וְלֹא תִאֲמִין בְּחֵידֶיךָ, זה שהוא לזקן – קונה את לחמו מדי יום ביומו מן תְּסַלְטוֹר – החנווני הקונה מן הנחתום, ומלבד זה שמדחירו יקר גם אין הלוקח יודע אם יהיה לו כדי לקנות גם ביום המחרת. סיים רב ביבי ואמר על עצמו, וְאֵנָּה מְסִיךְ אֶפְלִטְרָא – אני הוא מאותם שנאמר עליהם וְלֹא תִאֲמִין בְּחֵידֶיךָ ולפיכך לא היתה דעתי מיושבת עלי ולא השבתי כראוי.

מבררת הגמרא מהי ההלכה לענין טומאת רביעית דם: מֵאֵי בְדוֹן – מהי ההלכה לענין רביעית דם הנבילה האם הוא טמא או טהור. ומביאה על כך הגמרא את מה ששנינו במסכת עדיות (פ"ה מ"א), וְהָעִיד רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן הַתּוֹרָה עַל רְבִיעִית דָּם נְבִילוֹת שֶׁהוּא מְהוֹר, ומשמע שהוא טהור טהור לגמרי.

דוחה הגמרא את הראיה: מְהוֹר מְהוֹר שְׁנֵאמַר לִגְבִי דִם נְבִילָה, היינו שהוא מְהוֹר מְלֶהֱכָשִׁיר לִקְבֵּל טוּמְאָה וְשֵׁאֵף שֶׁהָדֵם הוּא אֶחָד מִשְׁבַּע מִשְׁקִים הַמְכַשְּׂרִים לִקְבֵּל טוּמְאָה, היינו דווקא בדם היוצא מן הצוואר ולא שהוא שותת מן הנבילה, הָא לִיִּשְׁמוֹת – אבל לענין טומאה עדיין ניתן לומר שהוא מְסַמָּא ברביעית דם לח או בכזית דם קרוש.

הגמרא מקשה על הדחיה, ומוכיחה שרביעית דם נבילה טהור. מקשה הגמרא: תָּמֵן תִּנְיָן – ממה ששנינו במסכת מכשירין (פ"ז מ"ה) דָּם הַשְּׂרִיץ מְסַמָּא בְּכִשְׂרוֹ – דם השרץ ובשר השרץ דין אחד להם שמשמאים טומאה חמורה ושיעור טומאתם שוה והוא בכעדשה, ומצטרפים זה לזה להשלים לשיעור של עדשה, ואף שדמו מְסַמָּא, מכל מקום וְאֵינוּ מְכַשְּׂרִי אַחֲרֵים טוּמְאָה, וְאֵין לָנוּ בִּיּוֹצֵא בּוֹ – לא מצאנו כיוצא בזה הן לענין עצם דין טומאתם והן לענין שדמו מטמא ואינו מכשיר, ולדברינו שאף דם נבילה מטמא ואינו מכשיר יקשה שמצאנו כיוצא בו, ועל כרחך שאין דם הנבילה מטמא.

מתרצת הגמרא: דברי המשנה וְאֵין לָנוּ בִּיּוֹצֵא בּוֹ היינו רק בְּשִׁיעוֹר מְסַמָּא – לענין שדמו מטמא כבשרו, ובוהו אכן רק בשרץ שיעור הטומאה בדם הוא כמו שיעור הטומאה בבשר ששניהם בשיעור של כעדשה, ואילו בנבילה אין שיעור הטומאה שוה בדם ובבשר שכן דם הנבילה מטמא ברביעית ובשר הנבילה מטמא בכזית. וְאֵבֶל לִגְבִי הָדִין שֶׁל דָּמוֹ מְסַמָּא בְּכִשְׂרוֹ – שהדם מטמא ואינו מכשיר שוה דין דם השרץ לדין דם הנבילה.

מביאה הגמרא דעה שנחלקו אמוראים בדין רביעית דם של נבילה: אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, פְּלִיגִי בְּה תְּרִין אָמוּרָאִין – נחלקו שני אמוראים בדין רביעית דם של נבילה אם מטמאה או לא. הָא אָמַר מְסַמָּא וְהָא אָמַר מְהוֹר. מפרשת הגמרא: מֵאֵן דָּאָמַר מְסַמָּא סוּבַר כְּרִבִּי יְהוֹדָה שאומר במסכת עדיות (פ"ה מ"א) שביית הלל מטמאים בדם הנבילה, ושנינו על כך בברייתא שרבי יוסי יהודה הסביר טעמם של בית הלל שמשמאים ברביעית מפני שהדם יכול לקרוש ולעמוד על שיעור כזית. וְמֵאֵן דָּאָמַר מְהוֹר סוּבַר כְּרִבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן הַתּוֹרָה שלמדנו לעיל שהעיד על דם נבילה שהוא טהור, וסובר רבי יוסי שכונתו שהוא טהור לגמרי.

אָמַר לִיה רַב אֲבִדּוּקָה דָּמֵן – מהמקום ששמו נְהוּתָה לרבי יוסי, וְאֵאוּת – טוב ויפה דברת שהמטמא סובר כרבי יהודה, דְּרַבִּי יְהוֹדָה מוֹרִינָה דְּבִי נְשִׂיאָה הוּא – שכן רבי יהודה היה מורה ההוראות בביתו של רבי ועל פיו היו עושים כל דבריהם, והוא הורה להם במעשה של פרת רבי כדעתו זו שדווקא פחות מרביעית טהור אבל רביעית ויותר מרביעית טמא.

שנינו במשנה: בְּלִי הָרוֹקֵן וְכו' הנמצאין בירושלים טהורין חוץ משל שוק העליון, דברי רבי מאיר. הגמרא מקשה ממשנתנו על אמורא. מקשה הגמרא: וכי לא בן אָמַר רַבִּי אֶבְהוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי בֶן הַנִּיחָה שֶׁלֹּא יָזוּר עַל הָרוֹקֵן שֶׁבִירוּשָׁלַם ואילו במשנתנו מפורש שהרוקין הנמצאים בשוק העליון שבירושלים טמאים. מתרצת הגמרא: הָא אֵיתָמַר עֲלֵיהּ – הרי למדנו לעיל על דברי המשנה את

אם נמצא הקופיץ בְּתַמְשָׁה עֶשְׂרֵי בְּנִיסָן – ביום טוב של פסח, המוצא שוֹחֵט בָּהּ שְׁלֹמִים מִיָּד, שכן בודאי הבעלים כבר הטבילו את הקופיץ מאתמול לפי שהוא צריך את הקופיץ ביום טוב כדי לשבור את עצמות החגיגה.

אם נִמְצָאָה הקופיץ קְשׁוּהָ לְכַפֵּין הָרִי הִיא בְּסָפִין, ולכן אפילו אם נמצא הקופיץ ביום ארבעה עשר שחל להיות בחול שוחט בקופיץ מיד, שאנו אומרים שבודאי כבר הוטבל הקופיץ עם הסכין ביום שלושה עשר, הואיל וקשור עמו.

נמרא

שנינו במשנה, בל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורים חוץ משל שוק העליון, דברי רבי מאיר. הגמרא מבארת את טעמו: רַבִּי אֶבְיָן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוי בִּיאַר אֶת טַעַם טוּמְאָת הָרוֹקֵן בְּשׁוֹק הָעֵלְיוֹן, לפי שקצֵרָן – בית כביסת בגדים שֶׁל נְכָרִים הָיָה שָׁם, וכיון שכן אנו אומרים שכל הרוקין שנמצאים בשוק העליון הם משל נכרים הנמצאים שם שחכמים גזרו עליהם כזבים.

אגב הלכות הטומאה שהיו כתוצאה מכך שהנכרים היו בשוק העליון בירושלים מביאה הגמרא דין נוסף בהקשר לכך: אָמַר רַבִּי תַנְיָנָה, עֲרוּדוֹת – חמורי בר היו הנכרים נוֹתְרִין –[הורגים] לצורך מאכל אריות המלך בשוק העליון בִּירוּשָׁלַם, והיה הדם הרב נשפך בחצרות ירושלים, וְהָיוּ עוֹלֵי רָגְלִים מְשַׁתְּקֵין בָּדָם עַד אֲרֻבּוֹתֵיהֶן – ברכיהם, וְכֵאֵל הָעוֹלֵי רָגְלִים לְפָנֵי חֲכָמִים לְשֹׂאֵל אֵם הֵם נִטְמָאִים מִהֶדֶם, וְלֹא אָמְרוּ לָהֶן הַחֲכָמִים דְּכָר כִּיּוֹן שִׁסְבְּרוּ שֶׁדֵם נְבִילָה אֵינוֹ מְטַמֵּא וּבִמְבוּאָר לֵהֲלֹךְ.

הגמרא מביאה דעה המטמאת דם נבילה כשיש בה רביעית: רַבִּי סִימּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוי אָמַר, מַעֲשֶׂה בְּפִרְדָּה מִשָּׁל בֵּית רַבִּי שְׁמַתָּה, וַיֵּצֵא דֵם מִנְבִּילָתָהּ, וְהָיוּ אֵת דְּמֶיהָ וְלֹא טַמְאוּהוּ מִשּׁוּם טוּמְאָת נְבִילָתָהּ. רַבִּי אֶלְעָזָר שְׂאִיל לְרַבִּי סִימּוֹן שֶׁאֵמַר דִּין זֶה בֶּשֶׁם רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוי, עַד כִּמָּה דֵם יֵצֵא מִהִנְבִּילָה וְעַדִּין לֹא יִטְמָא, וְלֹא אֲנִיבִיָּה – לא השיבו רבי סימון כלום. המשיך רבי אלעזר וְשְׂאִיל – שאל שאלה זו לְרַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוי שהוא מרא דשמיטתא זו שכן משמו אמרה רבי סימון, אָמַר לִיה רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לִוי, עַד רְבִיעִית דֵם מְהוֹר מְטוּמָאֵת נְבִילָה, ואילו רביעית דם ובודאי כשהוא יוֹתֵר מִכֵּן – מרביעית מְסַמָּא, שכן רביעית דם כשהוא קרוש יש בו שיעור כזית המטמא בטומאת נבילה, וְכֵאֵל לְרַבִּי לְעוֹר – הורע הדבר מאוד בעיני רבי, לא לעזר ובעס על כך דָּלָא חָזַר לִיה רַבִּי סִימּוֹן שְׁמוּעָתָא – שרבי סימון לא ענה את השמועה כפי שהוא שמע מפי רבי יהושע בן לוי לחלק בין רביעית לפחות מרביעית.

מעשה דומה באמוראים אחרים: כיוצא בזה מספרת הגמרא, שאף רַב בְּבִי הָיָה יוֹתֵר מְתִנֵּי – היה יושב ושונה הָרִין עוֹבְדָא – מעשה זה בפרדת רבי שטהרו את דמה משום נבילה, ואף רב ביבי לא פירש עד כמה דם יהיה עדיין טהור. אָמַר לִיה – שאל רַבִּי יֶצְחָק בֶּר בִּיִּסְנָא את רב ביבי, עַד כִּמָּה דֵם יֵצֵא מִהִנְבִּילָה וְעַדִּין לֹא יִטְמָא, ועוד הוסיף רבי יצחק בר ביסנא וְאָמַר לִיה, האם עַד רְבִיעִית דֵם מְהוֹר ואילו רביעית וכמוכן יוֹתֵר מִכֵּן מְסַמָּא, ומה שטהרו שם הוא משום שהיה הדם פחות מרביעית, או שמא טהור אף ביותר מרביעית. וְבִמְקוֹם לְהַשִּׁיבּוּ עַל שְׁאֵלָתוֹ כֶּעָם בֵּית – דחף רב ביבי את רבי יצחק בסנדלו.

אָמַר לִיה רַבִּי יֶרִיקָא לרב ביבי, האם בְּנִין דְּהוֹת שְׂאִיל לָךְ – בגלל שהוא שואל אותך כענין אֵת בְּעִיִּים בִּיה – צריך הוא להעניש שאתה דוחף אותו, ואכן מדוע לא השבת אותו דבר. אָמַר לִיה רב ביבי לרבי זריקא, עשיתי כך בְּנִין דָּלָא הוֹוֹת דְּעָתִי בִי – מפני שלא היתה דעתי מיושבת עלי ולא יכולתי לענותו בדברים הצריכים טעם.

ממשיך רב ביבי ומבאר את הסיבה שלא היתה דעתו מיושבת עליו, על פי מה דָּאָמַר רַבִּי תַנְיָן לְהַסְבִּיר אֶת הַכְּתוּב בַּפֶּרֶשֶׁת הַתּוֹכַחָה (דברים כ"ח) וְהָיוּ חֲתִיף תְּלָאִים לָךְ מִנְּגֵד וּפְחַדְתָּ לִלְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תִאֲמִין בְּחֵידֶיךָ, שכן היא כוונת הפסוק, וְהָיוּ חֲתִיף תְּלָאִים לָךְ מִנְּגֵד, זה שהוא לזקן לו חָפִין – תבואה לְשֹׁנָה שְׁלִימָה, שאין לו קרקע לזרוע, ואף שלשנה זו יש לו מעות לקנות תבואה אין הוא

ואין מכניסים אותה מיד מפני שהיא צריכה שיעבור עליה הערב
שמש לטהרתה.
אם היתה הפרוכת הטמאה חדשה, ועדיין לא ראו העם את
מלאכת ההחשבת שבה, שומחין אותה על גג האצטבא בהר הבית
שהוא מקום גבוה ונראה למרחוק, כדי שיראה העם את מלאכתה
שהיא נאה, ויבואו להתנדב מעות לצורך עשיית שתי הפרוכות
שהיו עושים בכל שנה כפי ששינוי להלן במשנה.
אגב שדנה המשנה בדיני טומאת הפרוכת, מבארת המשנה את
גודלה ואת עשייתה: רגל שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון
בן חסנין, הפרוכת היה עוביה מפה לפי שהיא נארגת מחוטים עבים
כמו שמפרש להלן. על שבעים ושתים נימים – כלי אומנות
האורגים ו-נירים] היתה נארגת, על כל נימה ונימה – כל חוט וחוט
היה עשוי עשרים וארבעה חומין כמו שמפורש הטעם בגמרא.
ארבעה כגובה האולם הגבוה ארבעים אמה, ורחבה כרוחב האולם
הרחב עשרים אמה, ומשומנים ושתים רבוא – משמנה מאות
ועשרים אלף חוטים היתה נעשית, ושתים – שתי פרוכות היו עושים
בכל שנה לפי שהם היו משחירות מן העשן, וישלש מאות כהנים
מטיבלין אותה כשהיא נטמאת.

גמרא

שנינו במשנה, 'על כל נימה ונימה עשרים וארבעה חומין'. מבארת
הגמרא את מקור דין זה: נאמר בתורה (שמות כו לא) 'ועשית פרכת
תכלת וארגמן ותולעת שני ויש משוך מעשה חשב יעשה אותה
כרבים'. ודרשת הגמרא: אילו אמה חוט – אם היה נאמר בפסוק
'ועשית פרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ויש משוך', הייתה מפרש
שמכל סוג הוא מביא אחד כפול לשנים – שני חוטים. ואילו היה
נאמר בפסוק 'ויש משוך', הייתי מפרש לשלשה חוטים הוא מביא
מכל סוג. ומכיון שנאמר 'ויש משוך' פירושו הוא כפול של שזור
דהיינו לשלשה חוטים מכל סוג, ומכיון שהיה ארבע מין – ארבעה
מיני חוטים, הא – הרי שבסך הכל היה עשוי כל חוט מעשרים
וארבעה חומין.
הגמרא מביאה ברייתא החולקת על המשנה: תני בברייתא, שיטה
החולקת על משנתנו ולדעתה שלשים ושתים חוטים היה בכל
חוט. מפרשת הגמרא איך דרשה שיטה זו את הפסוק, אילו אמה
הפסוק 'חוט' הייתי אומר שהכוונה היא אחד כפול לשנים, ואילו
היה נאמר בפסוק 'שזור' פירושו כפול מחוט, דהיינו לארבע חוטים
היה עשוי. ומכיון שנאמר 'משוך' שהוא כפול מ'שזור' הרי שכל
חוט היה עשוי לשמונה חוטים מכל סוג, ומכיון שהיה ארבע מין
– ארבעה סוגי חוטים, הא תלתין ותרין – הרי שבסך הכל היה עשוי
כל חוט משלושים ושתים חוטים.
דעה שלישית: תנא בברייתא שיטה שלישית, ולדעתה ארבעים
ושמונה חוטים היה בכל חוט. מפרשת הגמרא את דרשת הפסוק
לשיטה זו, אילו אמה הפסוק 'חוט' הייתי אומר שהכוונה היא אחד
כפול לשנים. ואילו היה הפסוק אומר קליעה – 'יש קלוע', הייתי
מפרש לשלשה חוטים מכל סוג. ואילו היה הפסוק אומר 'שזור',
הייתי אומר שזה כפול מכליעה דהיינו לשלשה חוטים היה עשוי.
ומכיון שנאמר 'משוך' שהוא כפול מ'שזור' הרי לשנים עשר חוטים
היה מכל סוג, ומכיון שהיה ארבעה מין – ארבעה סוגי חוטים, הא
– הרי שבסך הכל היה ארבעים ותמניא – ארבעים ושמונה חוטים
בכל חוט וחוט.
הגמרא דנה בשינוי צורת האריגה בין מסך הפתח לבין הפרוכת.
מבשרת הגמרא: כתוב אחד אומר אמה לגבי מסך הפתח (שמות כו לו)
'ועשית מסך לפתח האהל תכלת וארגמן ותולעת שני ויש משוך
מעשה רקם', ואילו כתוב אחד אומר לגבי הפרוכת (שם כו לא)
'ועשית פרכת תכלת וארגמן ותולעת שני ויש משוך מעשה חשב'
יעשה אותה כרבים, מה בין זה לזה.
מבארת הגמרא: 'מעשה רקם' פירושו שבמסך היה רקום פרוכת
אחר, ואילו 'מעשה חשב' פירושו שבפרוכת היו רקומים שני

מה שאמר רבי אבין בשם רבי יהושע בן לוי, שסיבה מיוחדת יש
לטומאת הרוקין בשוק העליון והוא לפי שקצין של נכרים היה שם,
ואילו דברי רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא נאמרו על שאר
העיר.
שנינו במשנה, 'רבי יוסי אומר, בשאר כל ימות השנה שבאמצע
שמיאין שבצדין טהורין, ובשעת הרגל שבאמצע טהורין שבצדין
טמאין, מפני שהמעוטין מסתלקין לצדידין'. מבארת הגמרא את
טעמו של רבי יוסי. אומרת הגמרא: בשאר – בכל ימות השנה,
הטמאין שהם המרובים מהלכין שיבולת – באמצע רשות הרבים,
והטהורין שהם המועטים מהלכין מן הצד – בציד הדרכים. ואם
הטהורין מהלכין פתם – וכשהטהורים אינם משגיחים על עצמם
והם מהלכים באמצע הדרך, והטמאין אומרים להן פרושו – תפרשו
באמצע הדרך ולכו רק מן הצד כדי שלא תבואו להטמא מעמנו.
בשעת הרגל שכל ישראל מתקבצים לירושלים, והרוב הם טהורים
לפי שהטמאין אינם עולים לרגל, בזמן זה הטהורים מהלכין
שיבולת – באמצע הדרך והטמאין מהלכין מן הצד. ואם הטמאין
מהלכין פתם – אם הטמאין באים ללכת באמצע הדרך כהרגלם
בכל השנה, והטהורין אומרים להן פרושו שכן ברגל הרוב הם
טהורים.

שנינו במשנה: 'יכל תכלים הנמצאים בו' בירושלים דרך ירידה
לבית הטבילה שמיאין ודרך עליה טהורין שלא כירידתן עלייתן.
הגמרא מקשה ממשנתנו על אמורא. מקשה הגמרא: וכי לא בן
אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן שלא יורו טומאה על תכלים
שנמצאים בירושלם, ואילו במשנתנו מפורש שכלים שנמצאו
בדרך ירידה הרי הם טמאים. מתרצת הגמרא: אמנם בסתם כלים
הנמצאים בירושלים לא גזרו, אבל כאן מביין שנמצאו הכלים בדרך
ירידה לבית הטבילה, הרי הם נעשו הוכיח – יש מכך הוכחה
שהכלים טמאים והם נפלו כשבאו להטבילם.
שנינו במשנה, 'והמריצה המיוחדת לקבורת'. הגמרא מביאה שם
נוסף שהיה לכלי זה, ומבארת טעמי שמומם. אומרת הגמרא: אבא
שאול היה קורא אותן – את כלי המריצה בשם 'ציפורין'. מבארת
הגמרא, מאן דאמר – אבא שאול היה קוראם 'ציפורין', לפי שהיה
הכלי חד ומזוהר והוא דומה לציפורין. מאן דאמר – המשנה קראה
אותם מריצה, לפי שמשתמשין בה גם לצורך מריצה, שבכלי זה
מגלגלים את האבן לבית הקברות שתהיה גולל לקברים.
שנינו בסיפא של משנתנו: 'קופין וכו' נמצאה קשורה לסכין הרי
היא כסכין. הגמרא מגבילה דין זה: תני – שנינו בברייתא, אם
הסכין קשורה לה – להקופיץ ונראה שהקופיץ עיקר, הרי זו כמותרת
בזה אנו אומרים שהסכין דינו כהקופיץ. ומה ששינוי במשנה
שאם נמצאה קשורה לסכין הרי היא כסכין, מדובר שהקופיץ
קשור לסכין ונראה שהסכין עיקר.

הלכה ב – משנה

אגב שהמשנה הקודמת דנה בחשש טומאה בכלים העומדים
לשימוש בקרבתו, דנה משנתנו בדיני הטומאה של פרוכת
המקדש: פרוכת שפורסה לצניעות לפני פתח האולם בבית
המקדש. שנמצא בולד הטימאה – בראשון לטומאה כגון שנגעה
במשקים שנטמאו משרץ, מכיון שאין טומאתה אלא מדרבנן
שהרי מן התורה אין משקים מטמאים כלים, ורבנן הם שגזרו על
המשקים שיטמאו כלים, אין בה דין שילוח טמאים ואין צריכים
להוציאה אל מחוץ לעזרה, ועל כן מטיבלין אותה – את הפרוכת
בפנים העזרה, במעיינות ובמקוואות שהיו שם, ומכניסין אותה מיד
ותולים אותה במקומה, לפי שהנטמא בולד הטומאה אינו צריך
הערב שמש.
ובאופן שנמצאת הפרוכת באב הטימאה – בשרץ או בנבילה
שטממאים אותה מהתורה, מטיבלין אותה בחוץ – בהר הבית, לפי
שהפרוכת הטמאה טעונה שילוח, ושומחין אותה כדי לנגבה ממי
הטבילה בחיל – לפני עזרת נשים ששם מותרים הטמאים להכנס,

1 פְּרָצוּפוֹת וּכְמוֹ שֶׁמִּפְרֵשׁ וְהוֹלֵךְ. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי נַחֲמִיָּה נִחְלְקוּ בְּדַבָּר,
2 חֵד אָמַר, 'מַעֲשֵׂה רִקָּם' הֵייוּ צוֹרֵת אֲרִי מִכָּאן וְחֵלֶק מִכָּאן – שֶׁהָיוּ
3 רוֹקְמִים בַּמַּחֲטִים דְּמוֹת אַרְיָה מִצַּד אֶחָד שֶׁל הַבַּד וְלֹא הָיוּ תוֹחֲבִים
4 אֶת הַמַּחֲט לְכָל עוֹבֵי הַבַּד וְנִמְצָא שֶׁהַבַּד חֵלֶק מִצִּדּוֹ הַשֵּׁנִי, וְזֶהוּ
5 'פְּרָצוֹף אֶחָד' שֶׁרָק בְּצִידוֹ הָאֶחָד שֶׁל הַבַּד הָיָה רִקּוֹם דְּמוֹת אַרְיָה
6 וְהַצֵּד הָרִקּוֹם הָיָה נִתְּלָה לְכִיוּוֹן פָּנִים הַמִּשְׁכָּן, וְאִילוּ 'מַעֲשֵׂה חֵשֶׁב'
7 הֵייוּ צוֹרֵת אֲרִי מִכָּאן וְצוֹרֵת אֲרִי מִכָּאן – שֶׁהָיוּ תוֹחֲבִים אֶת הַמַּחֲט
8 לְכָל עוֹבֵי הַבַּד וְנִמְצָא שֶׁהוּא 'שְׁנֵי פְּרָצוּפוֹת' שֶׁמִּשְׁנֵי צִדֵּי הַבַּד הָיָה
9 נִרְאָה דְּמוֹת הָאֲרִיּוֹת.
10 וְחֶרְגָה – וְהֵמָּן דֹּאמַר הַשֵּׁנִי אָמַר, 'מַעֲשֵׂה רִקָּם' הֵייוּ שֶׁהִיתָה צוֹרֵת
11 אֲרִי מִכָּאן וְצוֹרֵת אֲרִי מִכָּאן, וְהֵייוּ 'פְּרָצוֹף אֶחָד' לְפִי שֶׁמִּשְׁנֵי
12 הַצִּדִּים הָיָה צוֹרֵת אַרְיָה, וְאִילוּ 'מַעֲשֵׂה חֵשֶׁב' הֵייוּ שֶׁהִיתָה נִרְאִית
13 צוֹרֵת אֲרִי מִכָּאן מִצִּדּוֹ הָאֶחָד וְצוֹרֵת נֶשֶׁר מִכָּאן מִהַצֵּד הַשֵּׁנִי, וְהֵייוּ
14 'שְׁנֵי פְּרָצוּפוֹת'.
15 שְׁנֵינוּ בַּמִּשְׁנָה: 'בְּשִׁמּוֹנִים וּשְׁתֵּים רַבּוֹא הָיְתָה נַעֲשִׂית וְכוּ' וּשְׁלוֹשׁ
16 מֵאוֹת כֹּהֲנִים מִטְבִּילִין אוֹתָהּ. רַבִּי יִצְחָק פֵּר בִּיזְנָא אִמַּר בְּשֵׁם
17 שְׁמוּאֵל, דְּבָרֵי הַמִּשְׁנָה הֵם גּוֹזְמָא בַּעֲלָמָא וְלֹא דוּקָא שֶׁכֵּן אֵין
18 צוֹרֵךְ בְּשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת כֹּהֲנִים כְּדִי לְהַטְבִּילָהּ.
19 הַגְמָרָא מִבִּיָּאָה מִשְׁנָה נּוֹסֶפֶת שֶׁאִמַּר עֲלֶיהָ שְׁמוּאֵל 'גּוֹזְמָא': תָּמָן
20 תִּנְיִן – שְׁנֵינוּ בַּמִּסְכָּת תַּמִּיד (כח:), 'פְּעָמִים הָיָה עָלֶיהָ בְּשִׁלָּשׁ מֵאוֹת

21 פֹּר' – פַּעֲמִים הָיָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כְּמוֹת דֶּשֶׁן כֹּה רַבָּה שֶׁל שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת
22 כוֹר, וְאָף עַל זֶה אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל, גּוֹזְמָא,
23 וְהֵייוּ שֶׁמִּעוֹלָם לֹא הָיָה עֲלֵיו כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה.

הלכה ג - משנה

24 הַמִּשְׁנָה מִבִּיָּאָה מִחֲלוֹקֶת תְּנָאִים הֵיכָן שׁוֹרְפִים בֶּשֶׁר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים
25 שְׁנֵטְמָאוּ: בְּשֶׁר קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׁנֵטְמָא, בֵּין בָּאֵב הַטּוֹמְאָה שֶׁהוּא
26 טוֹמְאָה חֲמוּרָה, בֵּין בּוֹלֵד הַטּוֹמְאָה שֶׁהוּא טוֹמְאָה קְלָה, בֵּין אִם
27 נִטְמָא בְּפָנִים הַעֲזוּרָה, בֵּין אִם נִטְמָא בְּחוּץ לַעֲזוּרָה, בֵּית שְׁמַאי
28 אוֹמְרִים, הַכֹּל יִשְׂרָף בְּפָנִים – בְּבֵית הַדֶּשֶׁן הַגָּדוֹל שֶׁהִיָּה בַּעֲזוּרָה שֶׁשֶׁם
29 שׁוֹרְפִים אֶת פְּסוּלֵי קִדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים, כְּדִקְיָמָא לֶן שְׁכַל שֶׁפְּסוּלוֹ
30 בְּקוֹדֶשׁ מִקּוֹם שְׁרִיפְתּוֹ בְּקוֹדֶשׁ, חוּץ מִשְׁנֵטְמָא בָּאֵב הַטּוֹמְאָה בְּחוּץ,
31 שְׁכִיּוֹן שֵׁשׁ בּו שְׁנֵי חֲסֵרוֹנוֹת הֵן שְׁטוֹמְאָתוֹ חֲמוּרָה וְהֵן שְׁנִפְסַל בְּחוּץ,
32 אֵין מְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לַעֲזוּרָה לְשׁוֹרְפוֹ.
33 דַּעַה שְׁנִיָּה: בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, בְּכָל הָאוֹפָנִים שְׁנֵטְמָאוּ הַקִּדְשֵׁי
34 קִדְשִׁים, הַכֹּל יִשְׂרָף בְּחוּץ – בְּבֵית הַדֶּשֶׁן שֶׁשֶׁם שׁוֹרְפִים פְּסוּלֵי
35 קִדְשִׁים קְלִים, חוּץ מִשְׁנֵטְמָא בּוֹלֵד הַטּוֹמְאָה בְּפָנִים, שְׁכִיּוֹן שֵׁשׁ בּו
36 שְׁתֵּי מַעֲלוֹת הֵן שֶׁאֵין בּו טוֹמְאָה חֲמוּרָה וְהֵן שְׁטוֹמְאָתוֹ הִיתָה
37 בְּפָנִים, אֵין מוֹצִיאִים אוֹתוֹ לְשׁוֹרְפוֹ מִחוּץ לַעֲזוּרָה אִלָּא שׁוֹרְפוֹ
38 בְּפָנִים.
39